MARMARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
CEZA HUKUKU GENEL HÜKÜMLER
PRATİK ÇALIŞMA-3

Soru 1: Aşağıdaki olayları suçun özel görünüş biçimleri bakımından değerlendiriniz.

a) (H) halka açık otoparka girerek (A)'ya ait araçtan araç kamerasını, sonra da ara sokakta gördüğü (B)'ye ait araçtan bilgisayarı alarak olay yerinden hızla uzaklaşır. Sabah işe gitmek için otoparka gelen (B), arabasından bilgisayarının çalındığını görünce otopark görevlisi (O)'ya sinirlenir ve hakaretler eder. (O), bu sözler karşısında sinirlenir ve bekçi köpeğini (B)'nin üzerine salar. Köpek (B)'nin kolunu ısırır. (B), köpekten kurtulmak maksadıyla belindeki ruhsatlı silahını ateşler, silahtan çıkan kurşunlardan biri köpeğe isabet eder ve köpek ölür, diğer kurşun ise (O)'nun kolunu sıyırarak geçer.

b) Futbol müsabakasında tuttuğu takımın yenilmesine sinirlenen (A) ve (B), futbolcuları taşıyan otobüse taşlarla saldırmaya başlar. Atılan taşlar neticesinde otobüsün camları kırılır. Otobüste yer alan futbolculardan (S), başına isabet eden bir taş neticesinde yaralanır.

c) Bir gece vakti tenha bir yolda (A), (B) ve (C); (K) ve (L)'in kendilerine para vermesi gerektiğini, aksi takdirde onları döveceklerini söylerler. (K) ve (L) bu teklifi kabul etmez. (K) yaşanan kargaşadan faydalanarak kaçar. (A), (L)'yi tutar, (B) döver, (C) ise cep telefonunu alır.

d) Fırına ekmek almaya giden (F) ve (E) sıra kavgası yüzünden kavga etmeye başlar. (F), (E)'ye bir yumruk atar. Yediği yumruğun etkisiyle gözlüğü kırılan (E) yere düşer. (F), yere düşen (E)'nin boğazını sıkmaya başlar. (E) boğulmak üzereyken polisler araya girer.

Cevap: 1-a) (H) tarafından (A) ve (B)'ye karşı hırsızlık suçu işlenmiştir. (H), her bir mağdur yönünden ayrı ayrı sorumlu tutulur ve cezalandırılır. Mağdurlar farklı olduğu için zincirleme suç hükümleri uygulanmaz.

-(O)'yu ve köpeğini vuran (B), köpeği vurarak mala zarar verme suçunu (TCK 151/2), (O)'yu vurarak olası kastla veya bilinçli taksirle yaralama suçunu işlemiştir. Olayda **farklı neviden fikri içtima** durumu söz konusudur. Fail tek bir hareketle kanunun birden fazla hükmünü (yaralama ve mala zarar verme) ihlal etmektedir. Bu durumda her iki suçun cezası verilmez, fail sadece en ağır cezayı içeren suçun cezası ile cezalandırılır (m.44).

1b) Olayda (A) ve (B) otobüsün camlarının kırılması nedeniyle mala zarar verme; futbolcu (S)'nin başına isabet eden taş nedeniyle de kasten yaralama suçlarını işlemiştir. (A) ve (B), suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştirdiklerinden, **müşterek fail** olarak sorumlu tutulur. Ayrıca **farklı neviden fikri içtima** durumu söz konusudur. Fail tek bir hareketle kanunun birden fazla hükmünü (kasten yaralama (86/3) ve mala zarar verme (151/1)) ihlal etmektedir. Bu durumda her iki suçun cezası verilmez, fail sadece en ağır cezayı içeren suçun cezası ile cezalandırılır (m.44).

1c) Olayda (A), (B) ve (C) tarafından yağma suçu işlenmiştir (Birden fazla kişi olması, yol kesme suretiyle ve gece vakti işlenmesi nitelikli hallerdir (TCK. m. 149/1-c, d,h)). Olayda yağma suçunun icra hareketleri (malın alınması veya teslimi) mağdur (K) açısından, faillerin elinde olmayan sebeplerle tamamlanmadığından fiil, **teşebbüs** aşamasında kalmıştır.
-İştirak bakımından (A), (B) ve (C) suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştirdiklerinden, **müşterek fail** olarak sorumlu tutulur.
-İçtima bakımından yağma suçu **bileşik suçtur** (m.42). **Yağma suçu cebir/yaralama+hırsızlık suçlarının bir araya gelmesinden oluşmaktadır.** Burada her ne kadar tek bir fiille yağma suçu birden fazla kişiye karşı işlenmişse de, **TCK'nun 43/3 üncü maddesine göre, yağma suçu bakımından zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün değildir**.

1d) (F), (E)'ye karşı kasten öldürme ve mala zarar verme suçlarını işlemiştir. Kasten öldürme suçu **teşebbüs** aşamasında kalmıştır. (F), (E)'ye karşı icra hareketlerine başlamış ancak elde olmayan sebeplerle yani polisin müdahalesiyle hareketlerini tamamlayamamıştır.

-(E)'ye yumruk attıktan sonra üzerine çıkarak (E)'yi boğmaya çalışır. Tüm bunlar hukuki anlamda tek bir hareket ifade eder. Hukuki anlamda tek hareketin neticesinde (E)'ye karşı hem mala zarar verme hem de kasten öldürmeye teşebbüs suçu işlenmiştir. **Farklı neviden fikri içtima** söz konusudur (TCK m. 44).

Soru 2: a) Aynı neviden fikri içtima ve farklı neviden fikri içtima kavramlarını örnek vererek açıklayınız.
b) Bütün suçlar yönünden aynı neviden fikri içtima ve farklı neviden fikri içtima hükümleri uygulanabilir mi? Niçin? Açıklayınız.

Cevap: 2-a) Failin tek bir hareketle aynı suçu birden fazla kişiye karşı işlemesi durumunda aynı neviden fikri içtima söz konusudur. Aynı neviden fikri içtima halinde mağdur sayısı kadar değil; tek bir suçun cezası verilir ancak bu ceza artırılır. Örneğin tek bir sövme hareketiyle birden fazla kişiye karşı hakaret suçunun işlenmesi durumunda aynı neviden fikri içtima hali mevcuttur.
Failin tek bir hareketiyle birden fazla suça sebebiyet vermesi halinde farklı neviden fikri içtima söz konusu olur. Farklı neviden fikri içtima halinde tek bir hareketle meydana gelen suçlardan yalnızca daha ağır cezayı gerektiren suçun cezası verilir. Örneğin pencerenin arkasında duran kişinin silahla ateş edilerek öldürülmesi ve pencere camının da kırılması halinde, tek bir kurşun sıkmaktan ibaret hareketle hem kasten öldürme hem de mala zarar verme suçu oluşmuştur. Burada farklı neviden fikri içtima söz konusu olduğu için yalnızca daha ağır cezayı gerektiren kasten adam öldürme suçundan ceza verilir.

b) Aynı neviden ve farklı neviden fikri içtima, TCK'nın genel hükümler kısmında düzenlenmiştir. Bu itibarla bünyesine uygun düştüğü ölçüde özel hükümler kısmında ve diğer özel ceza kanunlarında yer alan suçlar bakımından da uygulanır. Ancak, aynı neviden fikri içtima bakımından TCK'nın 43/3. maddesinde bazı suçlar bakımından istisna öngörülmüştür. Buna göre kasten adam öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçları bakımından aynı neviden fikri içtima uygulanmaz, gerçek içtima hükümleri uygulanır. Ayrıca bazı suçlarla ilgi özel olarak istisna getirilerek, bu suçlar bakımından her halde gerçek içtima uygulanacağı öngörülmüştür. Örneğin: işkence, belgede sahtecilik suçları gibi.

Soru 3: Aşağıdaki kararı a) hukuki uyuşmazlık, b) kanaatinizi belirterek inceleyiniz.

"Suça sürüklenen çocuğun, katılanlara ait evi kasten yakması eyleminin, hem mala zarar verme hem de genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçlarıyla korunan hukuki değerleri ihlal ettiği, ancak genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun yakarak mala zarar verme suçunun ağırlatıcı nedenini oluşturduğu, dolayısıyla TCK.nun 42. maddesi uyarınca eylemin kanun maddesindeki tanımında yer aldığı gibi biri diğerinin unsurunu veya ağırlatıcı nedenini oluşturan tek fiil sayılan bileşik suç niteliğinde olduğu, bileşik suçta içtima hükümlerinin uygulanmayacağı, suça sürüklenen çocuk hakkında TCK.nun 151/1, 152/2-a maddeleri gereğince sadece yakarak mala zarar verme suçundan hüküm kurulmasıyla yetinilmesi gerektiği gözetilmeden, hem yakarak mala zarar verme hem de genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçundan iki ayrı mahkumiyet hükmü kurulması". **(Yarg. 8. CD., 16.03.2015, 2014/1902, 2015/1374)**

Cevap: a) Hukuki uyuşmazlık, mala zarar verme (m.151) ve genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması (m. 170) suçlarının bileşik suç kapsamında mı yoksa ayrı ayrı mı cezalandırılması gerektiğine ilişkindir. İlk derece mahkemesi sanığın ayrı ayrı hem mala zarar verme hem de genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçlarından cezalandırılması gerektiği ifade etmiş, Yargıtay ise yakılması fiilinin mala zarar verme suçunun ağırlaştırıcı nedeni olması sebebiyle bileşik suç olduğu ayrıca genel güvenliğin tehlikeye sokulması suçundan cezalandırılamayacağı gerekçesiyle ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

b) Olayda suça sürüklenen çocuk tek bir fiille hem yakarak mala zarar verme (152/2-a) hem de yangın çıkararak genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu işlediğinden farklı neviden fikri içtima hükmü (m.44) uygulanır. Yakarak mala zarar verme suçunun (152/2-a) cezası, yangın çıkararak genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun cezasına göre daha ağır olduğundan failin bu suçtan cezalandırılması gerekir. Dolayısıyla iki yargı merciinin kararı da yerinde değildir.

Soru 4: Aşağıdaki kararı a) hukuki uyuşmazlık, b) kanaatinizi belirterek inceleyiniz.

*"Dava; silahla tehdit ve genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçlarına ilişkindir. Sanığın inceleme dışı sanıklarla birlikte şikayetçinin konutunun önüne gelerek av tüfeğiyle tehdit amaçlı ateş ettiklerinin kabul edilmesi karşısında, eylemin bir bütün halinde TCK'nın 106/2-a maddesinde tanımlanan silahla tehdit ve aynı Kanunun 170/1-c maddesinde tanımlanan genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçlarını oluşturduğu, TCK'nın 44. maddesi uyarınca en ağır cezayı gerektiren silahla tehdit suçundan mahkumiyet kararı verilmesi gerektiği gözetilmeden, sanığın ayrıca genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçundan da cezalandırılmasında isabet bulunmamaktadır"***(Yarg. 4. CD, 14.11.2019, 2019/6223, 2019/17969)***

Cevap: a) Hukuki uyuşmazlık hem silahla tehdit hem de genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçlarından ayrı ayrı mı ceza verileceği yoksa farklı neviden fikri içtima hükümleri gereğince sadece daha ağır cezayı gerektiren suçtan mı ceza verileceğidir. İlk derece mahkemesi hem silahla tehdit hem de genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçlarından ayrı ayrı ceza vermiştir. Ancak Yargıtay yapılan hareketin bir bütün niteliğinde olduğunu bu sebeple, TCK'nın 44. maddesi uyarınca en ağır cezayı gerektiren silahla tehdit suçundan mahkumiyet kararı verilmesi gerektiği gerekçesiyle ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

b) Somut olayda fail, hukuki anlamda tek fiil olarak kabul edeceğimiz bir hareketle birden fazla hukuki değeri ihlal etmiş hem silahla tehdit hem de genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçları işlemiştir. Bu halde farklı neviden fikri içtima hükümleri uygulanır. Bu sebeple Yargıtay'ın kararı yerindedir.